YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
13 päivänä marraskuuta 1979 *

Asiassa 25/79,

jonka Cour de cassation de France (sosiaaliasiainjaosto) on saattanut yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta tulkita 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyä tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaa yleissopimusta 3.6.1971 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Sanicentral GmbH, kotipaikka Saarbrücken (Saksan liittotasavalta),

vastaan

René Collin, kotipaikka Still (Ranska)

ennakkoratkaisun 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen 17 ja 54 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat A. O'Keeffe ja A. Touffait sekä tuomarit J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart ja G. Bosco,

julkisasiamies: F. Capotorti,
kirjaaja: lakimiesavustaja S. Neri,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Cour de cassation de France on esittänyt 10.1.1979 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 12.2.1979, tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yleissopimuksen tulkinnasta 3.6.1971 tehdyn pöytäkirjan nojalla kysymyksen edellä mainitun yleissopimuksen, joka tuli voimaan 62 artiklansa mukaisesti 1.2.1973, jäljempänä 'yleissopimus', 17 ja 54 artiklan tulkinnasta.

Mainittu kysymys esitettiin oikeudenkäynnin yhteydessä, jossa asianosaisina ovat Ranskassa asuva ranskalainen työntekijä ja saksalainen yritys, joka on palkannut mainitun työntekijän työskentelemään Saksan liittotasavallassa ilman kiinteää toimipaikkaa; kanne koskee 8.12.1971 tapahtunutta sellaisen työsopimuksen purkautumista, joka sisältää oikeuspaikkalausekkeen, jonka mukaan saksalainen tuomioistuin on toimivaltainen.

Mainittu työsopimus tehtiin 27.10.1971 ja oikeudenkäynti pantiin vireille 27.11.1973.

2 Tässä tapauksessa Cour de cassation pohtii, voidaanko oikeuspaikkalauseketta soveltaa sellaisiin työsopimuksiin, jotka on tehty ennen yleissopimusta vai "siinä määrin kuin yleissopimuksen määräykset koskevat työntekijöiden suojelua, liittyvätkö ne asianosaisten välisten sopimusten aineelliseen sisältöön ja tulevat tehokkaiksi vasta myöhemmin tehtyjen sopimusten osalta"; näin ollen Cour de cassation esitti seuraavan kysymyksen:

"Kun oikeudenkäynti on pantu vireille 1.2.1973 jälkeen, onko yleissopimuksen 54 artiklaa sovellettaessa yleissopimuksen 17 artiklaa tulkittava siten, että on pidettävä mainitusta päivämäärästä lähtien pätevänä oikeuspaikkalauseketta, joka sisältyy ennen 1.2.1973 tehtyyn työsopimukseen, jota silloisen valtion sisäisen lain mukaan olisi pidetty mitättömänä, ilman että osapuolten välisten sopimusten tai riidanalaisen työn suorittamisen ajankohdalla olisi tältä osin merkitystä?"

3 Tästä kysymyksestä ilmenee Cour de cassationin perustellusti katsovan, että työoikeus kuuluu yleissopimuksen aineelliseen soveltamisalaan, ja että 1.2.1973 jälkeen tehdystä työsopimuksesta syntyneet riidat kuuluvat edellä mainitun yleissopimuksen, ja erityisesti sen 17 artiklan soveltamisalaan, joka koskee tuomioistuimen toimivaltaa koskevaa sopimusta.

4 Ottaen huomioon, että kyseessä oleva työsopimus purettiin 8.12.1971 ja oikeudenkäynti pantiin vireille vasta 27.11.1973 eli yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, Cour de cassation pohtii kuitenkin yleissopimuksen 54 artiklan ulottuvuutta, sillä mainitussa artiklassa määrätään, että "yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille (– –) sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan", ja kysyy, tuliko ennen 1.2.1973 voimassa olleen Ranskan lainsäädännön mukaan mitättömänä pidetty, työsopimukseen sisältynyt oikeuspaikkalauseke päteväksi yleissopimuksen tullessa voimaan.

5 Tämän kohdan osalta on vastattava toisaalta, että yleissopimus ei koske aineellisen oikeuden sääntöjä ja toisaalta, että koska yleissopimuksen tarkoituksena on määrittää sopimusvaltioiden tuomioistuinten yhteisön sisäinen toimivalta yksityisoikeuden alalla, ratkaistavana oleviin asioihin sovellettavaa valtion sisäistä prosessilainsäädäntöä ei sovelleta niissä asioissa, joita yleissopimus sääntelee, vaan mainittuihin asioihin sovelletaan yleissopimuksen määräyksiä.

6 Työsopimukseen sisältyvä kirjallinen oikeuspaikkalauseke on ymmärrettävä toimivaltaisuutta koskevaksi valinnaksi, joka on oikeudellisesti vaikutukseton niin kauan kuin oikeudenkäyntiä ei ole pantu vireille, ja josta on seurauksia vasta sinä ajankohtana, jolloin oikeudenkäynti on pantu vireille.

Arvioitaessa oikeuspaikkalausekkeen ulottuvuutta suhteessa tuolloin sovellettavaan oikeussääntöön on siis otettava huomioon mainittu ajankohta.

Koska oikeudenkäynti on pantu vireille 27.11.1973, on 54 artiklan nojalla sovellettava yleissopimusta.

Mainitusta artiklasta seuraa, että ainoa välttämätön ja samalla riittävä edellytys sille, että yleissopimusta sovelletaan ennen yleissopimuksen voimaantuloa syntyneitä oikeussuhteita koskeviin riitoihin, on se, että oikeudenkäynti on pantu vireille mainitun ajankohdan jälkeen, kuten tilanne on kyseessä olevassa tapauksessa.

7 Näin ollen Cour de cassation de Francen (sosiaaliasiainjaosto) esittämään kysymykseen on vastattava, että tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen 17 ja 54 artiklaa on tulkittava siten, että ennen yleissopimuksen voimaantuloa tehtyihin työsopimuksiin sisältyviä oikeuspaikkalausekkeita on pidettävä pätevinä oikeudenkäynneissä, jotka on pantu vireille yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, vaikka niitä olisi pidetty mitättöminä mainittujen työsopimusten tekohetkellä voimassa olleiden kansallisten sääntöjen mukaan.

Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Cour de cassationin (sosiaaliasiainjaosto) 10.1.1979 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen 17 ja 54 artiklaa on tulkittava siten, että ennen yleissopimuksen voimaantuloa tehtyihin työsopimuksiin sisältyviä oikeuspaikkalausekkeita on pidettävä pätevinä silloinkin, kun oikeudenkäynti on pantu vireille yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, vaikka niitä olisi pidetty mitättöminä mainittujen työsopimusten tekohetkellä voimassa olleiden kansallisten sääntöjen mukaan.

Kutscher O'Keeffe Touffait

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart Bosco

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä marraskuuta 1979.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti